

การประเมินหลักสูตรแบบบูรณาการในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามโดยใช้รูปแบบการประเมินแบบชิปโมเดล
กรณีศึกษาโรงเรียนต้นตันหยง อำเภอหรือเสาะจังหวัดนราธิวาส

Integrated Curriculum Assessment of Private Islamic Schools Based on CIPP Model:
A Case Study of Tontanyong School, Rueso District, Narathiwat Province

อับดุลรอแมะ สุหลง¹ มุหัมมัดสุไหมเี เฮงยามา^{1*} มุหัมมัดตอลาล แกมมะ¹ และมุฮัมหมัด เนสะและ²

Abdulramae Sulong¹, Muhammadsuhaimi Haengyama^{1*}, Muhammadtolan Kaema¹ and Muhammad Nesalaeh²

¹สาขาวิชาการสอนอิสลามศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา อำเภอเมือง จังหวัดยะลา 95000

²สาขาวิชาอิสลามศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา อำเภอเมือง จังหวัดยะลา 95000

¹Islamic Education Program, Faculty of Education, Yala Rajabhat University, Muang, Yala 95000, Thailand

²Islamic Studies Program, Faculty of Education, Yala Rajabhat University, Muang, Yala 95000, Thailand

*Corresponding author, e-mail: muhammadsuhaimee.h@yru.ac.th

(Received: Jul 9, 2024; Revised: Apr 29, 2025; Accepted: Apr 30, 2025)

บทคัดย่อ

การประเมินหลักสูตรทำให้ทราบจุดดีหรือจุดอ่อนของหลักสูตร และนำไปพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียได้ และสร้างความน่าเชื่อถือ ความมั่นใจให้เกิดขึ้นในหมู่ประชาชน หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงสนใจทำการวิจัยเชิงประเมินนี้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินหลักสูตรแบบบูรณาการในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบชิปโมเดล กรณีศึกษาโรงเรียนต้นตันหยง อำเภอหรือเสาะจังหวัดนราธิวาส กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหาร 7 คน ผู้สอน 75 คน นักเรียนชั้นปีที่ 3 และ 6 ที่เรียนหลักสูตรโรงเรียนต้นตันหยง ปีการศึกษา 2566 ซึ่งเป็นหลักสูตรบูรณาการระหว่างหลักสูตรสามัญและศาสนาอิสลาม จำนวน 194 คน และผู้ปกครองนักเรียน 194 คน ที่ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย รวม 470 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับตามแนวคิดของลิเคอร์ท (1967) และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการบรรยายประกอบ ผลการวิจัยปรากฏว่า ผู้บริหาร ผู้สอน ผู้เรียน และผู้ปกครองมีความเห็นด้วยต่อระบบของหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ทั้งด้านผลผลิต กระบวนการ ปัจจัยนำเข้า และด้านบริบทของหลักสูตร โดยด้านที่ผู้บริหาร ผู้สอน ผู้เรียน และผู้ปกครองเห็นด้วยมากที่สุด คือ ด้านผลผลิต รองลงมา คือ ด้านกระบวนการ ปัจจัยนำเข้า และด้านบริบทของหลักสูตร ตามลำดับ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า หลักสูตรแบบบูรณาการในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่โรงเรียนต้นตันหยงพัฒนาขึ้น สามารถนำไปใช้เพื่อแก้ปัญหาการสำเร็จการศึกษาของวิชาสามัญ และรายวิชาอิสลามศึกษาที่เกิดขึ้นในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามได้จริง

คำสำคัญ : การประเมินหลักสูตรแบบบูรณาการ รูปแบบการประเมินแบบชิปโมเดล โรงเรียนต้นตันหยง

Abstract

Curriculum evaluation allows the curriculum to identify its strengths or weaknesses, and the results can be used to develop and improve the curriculum to meet the needs of stakeholders, as well as to build credibility and confidence among the public or those involved. Therefore, the researcher was interested in conducting this evaluation research with the objective of evaluating the integrated curriculum in private Islamic schools using the CIPP model evaluation form. A case study of Tontanyong School, Rueso District, Narathiwat Province. The sample consisted of 7 administrators, 75 teachers, 194 third and sixth-year students studying the Tontanyong School curriculum in the 2023 academic year, which is an integrated curriculum between the general education and Islamic curriculum, and 194 parents of students who were selected by simple random sampling, totaling 470 people. Data were collected using a 5-level rating questionnaire based on Likert's (1967) concept, and data were analyzed using frequency, percentage, standard deviation, and accompanying descriptions. The research results showed that administrators, teachers, students, and parents highly agreed with the curriculum system in terms of output, process, input

factors, and curriculum context. The aspect that administrators, teachers, students, and parents agreed with the most was output, followed by process. The factors and contextual aspects of the curriculum respectively show that the integrated curriculum developed by Tontanyong Private Islamic School can be applied to solve the graduation problems of general education subjects and Islamic studies subjects that occur in private Islamic schools.

Keywords: Integrated curriculum evaluation, CIPP model evaluation format, Tontanyong School

บทนำ

โรงเรียนต้นตันหยงตั้งอยู่ในอำเภอหรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส จัดเป็นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีการจัดการเรียนการสอนทั้งวิชาสามัญและวิชาการศาสนาอิสลามหรือวิชาอิสลามศึกษา เป็นโรงเรียนที่เกิดขึ้นจากความต้องการของคนในพื้นที่ที่ส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลามและมีความเชื่อความศรัทธามั่นในการปฏิบัติตามหลักคำสอนอิสลาม โดยหลักคำสอนหนึ่งที่สำคัญมากของศาสนาอิสลาม คือ การให้ความสำคัญกับการศึกษา การเรียนรู้ การบำเพ็ญบุตรหลานให้รักการเรียนรู้ และการปลูกฝังให้เป็นผู้มีศีลธรรมและจริยธรรม ดังตัวอย่างคำสอนดังนี้ (อัลกรุอัน 96, 1-5)

﴿۱﴾ الَّذِي كَلَّمَ ﴿۲﴾ الْإِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ ﴿۳﴾ افْرَأْ وَرَبُّكَ الْأَكْرَمُ
الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ ﴿۴﴾ عَلَّمَ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ ﴿۵﴾

ความว่า “จงอ่านในพระนามของพระเจ้าผู้ทรงสร้าง (1) ผู้ทรงสร้างมนุษย์จากสิ่งที่ยึดติด (2) จงอ่านเถิดและพระเจ้าของเจ้า คือ ผู้ทรงใบญะอ์ (3) ผู้ทรงสอนด้วยปากกา (4) ผู้ทรงสอนมนุษย์ในสิ่งที่เขาไม่รู้ (5)”

(ซูเราะฮ์อัล-อาลัก 96 โองการที่ 1-5)

ดังนั้นประชาชนที่นับถือศาสนาอิสลามหรือเรียกว่ามุสลิมจึงนิยมส่งลูกหลานให้เรียนทั้งวิชาสามัญและวิชาการศาสนาหรืออิสลามศึกษา ส่งผลให้โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามตอบสนองความต้องการของครอบครัวมุสลิม (Kaewmee et al., 2018) เดิมการบริหารจัดการหลักสูตรของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามนั้น จะกำหนดให้วิชาสามัญจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 และวิชาอิสลามศึกษาจะจัดตามหลักสูตรอิสลามศึกษาพุทธศักราช 2546 โดยมีการบริหารจัดการของแต่ละหลักสูตรแยกส่วนกันตามอิสระ แต่เนื่องจากเกณฑ์การสำเร็จตามหลักสูตรทั้งสองแตกต่างกันมาก ส่งผลให้เกิดปัญหาการสำเร็จการศึกษาของหลักสูตร คือ ไม่สามารถจบหลักสูตรทั้งสองพร้อมกันได้ บางคนสำเร็จการศึกษาสายสามัญแล้ว แต่ยังไม่สามารถสำเร็จตามหลักสูตรอิสลามศึกษาได้ ทำให้ผู้เรียนต้องใช้เวลากับการเรียนวิชาอิสลามศึกษาต่อไปอีกระยะหนึ่ง นั่นคือ ไม่สามารถยื่นขอสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรของโรงเรียน ทำให้ผู้เรียนเสียโอกาสในการศึกษาต่อตามช่วงอายุที่ควรจะเป็น สอดคล้องกับ Kaewmee et al. (2018) ที่ได้มีการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการบูรณาการมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรใน โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่มีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ 2 หลักสูตรในการจัดการเรียนรูพบว่า สภาพปัญหาในการดำเนินการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่มีอยู่ในปัจจุบันนั้น จะประสบปัญหาเรื่องการใช้เวลาเรียนที่มากกว่าโรงเรียนทั่วไป ซึ่งสภาพดังกล่าวก็เกิดขึ้นกับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดชายแดนภาคใต้ อื่น ๆ ด้วยเช่นกัน และเมื่อปี พ.ศ. 2551 กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 ขึ้น ทำให้ทุกโรงเรียนต้องปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 ด้วย (Tontanyong School, 2014) สำหรับโรงเรียนต้นตันหยงเป็นโรงเรียนหนึ่งในโครงการตามพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (ปัจจุบัน คือ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี) ได้หรือกับโรงเรียนอื่น ๆ ในโครงการเดียวกันเกี่ยวกับการปรับปรุงหลักสูตรภายใต้ปัญหาดังกล่าว ซึ่งในระยะแรกมีโรงเรียนที่จะร่วมปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด และแก้ปัญหาในการใช้หลักสูตรสถานศึกษาระหว่างสายสามัญและสายศาสนาดังกล่าวด้วย จำนวน 2 โรงเรียนด้วยกัน ได้แก่ โรงเรียนพระยานาวินคลองหินวิทยา อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี และโรงเรียนสมบุญศาสน์ อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา ซึ่งผลการปรับปรุงหลักสูตรทำให้ได้หลักสูตรสถานศึกษาแบบบูรณาการหลักสูตรสายสามัญและสายศาสนาขึ้นใช้ในโรงเรียน

ทั้ง 3 โรงเรียน และต่อมาได้มีเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีสนใจเข้าร่วมใช้หลักสูตรสถานศึกษาแบบบูรณาการที่พัฒนาขึ้นอีก 10 โรงเรียน ตั้งแต่ปีการศึกษา 2553 - 2557 และตามด้วยโรงเรียนแนวร่วมที่สนใจจากสี่จังหวัดชายแดนภาคใต้อีกประมาณ 100 โรงเรียน โดยมีโรงเรียนต้นต้นหยงได้รับการคัดเลือกให้เป็นโรงเรียนต้นแบบในการดำเนินการตามหลักสูตรบูรณาการดังกล่าว และจากการประชุมสะท้อนปัญหาและการนิเทศการใช้หลักสูตรดังกล่าวของโรงเรียนในเครือข่ายที่ผ่านมาพบว่า สามารถแก้ปัญหาการสำเร็จการศึกษาของหลักสูตรไปได้ คือ ช่วยให้การเรียนทั้งสองสายวิชาของผู้เรียนสามารถสำเร็จไปในช่วงเวลาเดียวกัน แต่อย่างไรก็ตามยังพบว่า การดำเนินการยังพบจุดอ่อนที่ต้องปรับปรุงอีกหลายส่วน ทำให้จำเป็นต้องมีการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรอีกต่อไป (Tontanyong School, 2021) สอดคล้องกับ Dhanapala (2021) ที่กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรเป็นวงจรที่ประกอบด้วย การวางแผน การออกแบบ การทดลอง การปรับปรุงและการประเมินผลอย่างไม่มีที่สิ้นสุด ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนมีประสบการณ์และเกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้น สำหรับการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาที่ผ่านมาของโรงเรียนต้นต้นหยงพบว่า มีการประเมินเพียงบางส่วนไม่ได้มีการประเมินอย่างเป็นระบบ ซึ่งการประเมินผลหลักสูตรเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะทำให้เราทราบถึงคุณภาพและประสิทธิภาพของหลักสูตร และเกิดประโยชน์ในการจัดการศึกษา เช่น 1) ทำให้ทราบว่าหลักสูตรที่สร้างหรือพัฒนาขึ้นนั้นมีจุดดีหรือจุดเสียอะไรบ้างอย่างไร ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการวางแผนปรับปรุงได้ถูกจุด ส่งผลให้หลักสูตรมีคุณภาพดียิ่งขึ้น 2) สร้างความน่าเชื่อถือ ความมั่นใจ และค่านิยมที่มีต่อโรงเรียนให้เกิดขึ้นในหมู่ประชาชนหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง 3) ส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับโรงเรียนมากยิ่งขึ้น 4) ช่วยให้ผู้มีส่วนได้เสียทั้งผู้ปกครองและบุคลากรในโรงเรียนได้ทราบความเป็นไปของหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ เพื่อหาทางส่งเสริมและปรับปรุงแก้ไขร่วมกันได้อย่างตรงประเด็น 5) ช่วยให้ผู้บริหารรู้ว่าควรจะต้องตัดสินใจและสนับสนุนช่วยเหลือหรือบริหารหรือบริการทางด้านใดบ้าง 6) ช่วยให้ได้ข้อมูลการดำเนินการของหลักสูตรที่เป็นระบบระเบียบ 7) ช่วยให้สามารถวางแผนการจัดการเรียนการสอนในอนาคตได้อย่างถูกต้องเป็นรูปธรรม และ 8) ข้อมูลของการประเมินผลหลักสูตรทำให้ทราบเป้าหมายแนวทาง และขอบเขตในการดำเนินการจัดการศึกษาของโรงเรียน (Thongpanit, 2018) โดยการประเมินหลักสูตรหมายถึง กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล และการประมวลผลข้อมูลเพื่อนำมาตัดสินใจเกี่ยวกับคุณภาพทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผลของหลักสูตร รวมถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นจากการใช้หลักสูตรนั้นในอนาคต สำหรับการตัดสินใจคุณภาพ รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องแล้วนำมาตราฐานที่กำหนดมาตัดสินคุณภาพข้อมูลเหล่านั้น โดยการประเมินหลักสูตรต้องตอบคำถามต่อไปนี้ 1) หลักสูตรช่วยให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้ดีเพียงใดและการใช้หลักสูตรดำเนินการได้ดีเพียงใด จะเห็นว่า การประเมินหลักสูตรเป็นกระบวนการตัดสินใจคุณค่าของหลักสูตรว่า สามารถทำให้เกิดการบรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมากน้อยเพียงใด มีองค์ประกอบใดบ้างที่ดีแล้ว และองค์ประกอบใดต้องเร่งปรับปรุงพัฒนา โดยทั่วไปการประเมินหลักสูตรจะประกอบด้วย 4 ส่วน ได้แก่ 1) การประเมินเอกสารหลักสูตร 2) การประเมินการใช้หลักสูตร 3) การประเมินผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน 4) การประเมินระบบหลักสูตร และจากการศึกษารูปแบบของการประเมินหลักสูตรพบว่า มีหลายรูปแบบ และเห็นว่ารูปแบบการประเมินแบบ CIPP model ซึ่งเป็นรูปแบบการประเมินที่คิดขึ้นโดยสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) ที่เสนอว่าการประเมินหลักสูตรควรดำเนินการทั้งระบบ คือ ประเมินทั้งด้านบริบท (Context) ปัจจัย (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Output) ของหลักสูตร (Watanasuntorn, 2008) จากความสำคัญข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจประเมินหลักสูตรดังกล่าว

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อประเมินหลักสูตรแบบบูรณาการของโรงเรียนต้นต้นหยงฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2562 โดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPP model ในด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงประเมิน โดยแหล่งข้อมูลหลักมาจากผู้ให้ข้อมูลหลัก ซึ่งแบ่งเป็น 4 กลุ่มได้แก่ ผู้บริหาร ผู้สอน ผู้เรียน และผู้ปกครองของนักเรียนที่เรียนชั้นปีที่ 3 และ 6 ตามหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนต้นต้นหยง ปีการศึกษา 2566 โดยแต่ละกลุ่มกำหนดขนาดตัวอย่างตามตารางการกำหนดตัวอย่างของ Krejcie & Morgan (1970) และด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่ายดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนตัวอย่างตามตารางการกำหนดตัวอย่างของ Krejcie & Morgan (1970)

ประเภทของตัวอย่าง	ลักษณะและขนาดของประชากร	จำนวนตัวอย่าง (คน)
กลุ่มผู้บริหาร	ผู้บริหารโรงเรียนที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับหลักสูตรแบบบูรณาการ ได้แก่ ผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ และหัวหน้าฝ่ายวิชาการ ทั้งหมด 7 คน (จำนวนประชากร > 10)	7
กลุ่มผู้สอน	ครูผู้สอนสายศาสนาและสายสามัญที่สอนนักเรียนปีสุดท้ายของระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (อิสลามศึกษาตอนกลาง) และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 (อิสลามศึกษาตอนปลาย) จำนวน 91 คน	75
กลุ่มผู้ปกครอง	1. ผู้ปกครองนักเรียนชั้นปีที่ 3 (ของหลักสูตรบูรณาการฯ) จำนวน 150 คน	108
	2. ผู้ปกครองนักเรียนชั้นปีที่ 6 (ของหลักสูตรบูรณาการฯ) จำนวน 110 คน	86
กลุ่มนักเรียน	1. นักเรียนชั้นปีที่ 3 (ของหลักสูตรบูรณาการฯ) จำนวน 150 คน	108
	2. นักเรียนชั้นปีที่ 6 (ของหลักสูตรบูรณาการฯ) จำนวน 110 คน	86
รวม		470

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) ที่มี 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับประเภทหรือกลุ่มของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับตามแนวคิดของ Likert (1967) ซึ่งแยกออกเป็นด้านบริบท ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต รวมประเด็นคำถาม 110 ข้อ โดยผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) จากผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตรและการประเมินผล จำนวน 3 คน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence, IOC) ตั้งแต่ 0.67 - 1.00 (Thongpanit, 2018) แล้วนำไปหาความเชื่อมั่นทั้งฉบับด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.82

การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยในฐานะกรรมการที่ปรึกษาของโรงเรียนและคณะผู้ร่วมวิจัยได้ประชุมวางแผนการทำวิจัยประเมินหลักสูตรของโรงเรียนร่วมกันตั้งแต่ที่มาความสำคัญ วัตถุประสงค์การวิจัย การกำหนดขนาดและการสุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำข้อมูลไปใช้ และจัดทำหนังสือประสานงานกับกลุ่มตัวอย่างผ่านการร่วมมือกับทางโรงเรียนและนักเรียนอย่างเป็นทางการ จากนั้นโรงเรียนโดยคณะผู้บริหารจัดประชุมกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้คณะผู้วิจัยได้ไปชี้แจงเกี่ยวกับแบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือการวิจัย แนวทางการเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การนำข้อมูลไปใช้ รวมทั้งการรักษาความปลอดภัยข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม รวมทั้งผลของการตอบแบบสอบถามที่จะไม่ส่งผลเสียใดแก่ผู้ตอบแบบสอบถาม และส่งมอบแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างนำไปตอบแบบอิสระ โดยใช้เวลา 1 เดือน ในการส่งแบบสอบถามกลับมายังผู้วิจัย เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล และตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์ด้วยค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

การประเมินหลักสูตรแบบบูรณาการในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามโดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPP model กรณีศึกษาโรงเรียนต้นตันหยง อำเภอรือเสาะจังหวัดนราธิวาส ปรากฏผลการวิจัยดังนี้

1. ผลการประเมินหลักสูตรด้านบริบทพบว่า ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้สอนที่มีต่อการดำเนินการด้านบริบทหลักสูตรโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีความเห็นด้วยมากที่สุด คือ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร สอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาของโรงเรียน (ค่าเฉลี่ย = 4.58) รองลงมา คือ ชุมชนมีแหล่งเรียนรู้ที่พร้อมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ในหลักสูตร (ค่าเฉลี่ย = 4.55) และรายละเอียดขององค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตรสอดคล้องกับหลักสูตรอิสลามศึกษา พ.ศ. 2546 (ค่าเฉลี่ย = 4.52) และเมื่อพิจารณาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้สอน ผู้เรียน และผู้ปกครอง จะเห็นว่า มีค่าเบี่ยงเบนใกล้เคียงกันแสดงว่า มีความคิดเห็นต่อประเด็นที่ประเมินในระดับที่ใกล้เคียงกัน (S.D. = 0.01 - 0.32) รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้สอนที่มีต่อด้านบริบทของหลักสูตรฯ

รายการประเมิน	ความคิดเห็นด้านบริบท				ระดับ ความ คิดเห็น
	1	2	$\bar{X}$	S.D.	
1. ความรู้ ทักษะและประสบการณ์ที่กำหนดสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน	4.24	4.28	4.26	0.03	มาก
2. ปัญหา/ประเด็นที่หลักสูตรต้องการแก้ไขสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและผู้ปกครอง	4.34	3.89	4.12	0.32	มาก
3. วัตถุประสงค์ของหลักสูตรสอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาของโรงเรียน	4.64	4.52	4.58	0.08	มากที่สุด
4. วัตถุประสงค์ของหลักสูตรสอดคล้องกับนโยบายระดับเขตพื้นที่การศึกษา กรมและกระทรวง	4.22	4.51	4.37	0.21	มากที่สุด
5. รายละเอียดขององค์ประกอบของหลักสูตรสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551	4.46	4.48	4.47	0.01	มาก
6. รายละเอียดขององค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตรสอดคล้องกับหลักสูตรอิสลามศึกษา พ.ศ. 2546	4.51	4.53	4.52	0.01	มากที่สุด
7. รายละเอียดขององค์ประกอบของหลักสูตรสอดคล้องกับนโยบายขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น	4.38	4.45	4.42	0.05	มาก
8. รายละเอียดขององค์ประกอบของหลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน	4.22	4.47	4.35	0.18	มาก
9. ชุมชนมีภูมิปัญญาท้องถิ่นที่พร้อมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ในหลักสูตร	4.26	4.38	4.32	0.08	มาก
10. ชุมชนมีแหล่งเรียนรู้ที่พร้อมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ในหลักสูตร	4.48	4.62	4.55	0.10	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.07	4.19	4.13	0.11	มาก

หมายเหตุ 1 = ผู้บริหาร (n = 7) 2 = ผู้สอน (n = 75)

2. ผลการประเมินหลักสูตรด้านปัจจัยนำเข้า (Input) พบว่า ระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้สอน ผู้เรียน และผู้ปกครองที่มีต่อการดำเนินการด้านปัจจัยนำเข้าของหลักสูตรโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีความเห็นด้วยมากที่สุด คือ ความเหมาะสมของเป้าหมายหลักสูตร (ค่าเฉลี่ย = 4.27) ความเหมาะสมของโครงสร้างรายวิชาอิสลามศึกษา (ค่าเฉลี่ย = 4.27) ความเหมาะสมของโครงสร้างรายวิชาสามัญ (ค่าเฉลี่ย = 4.27) รองลงมา คือ ความเหมาะสมของจุดมุ่งหมายหลักสูตร (ค่าเฉลี่ย = 4.26) และเมื่อพิจารณาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้สอน ผู้เรียน และผู้ปกครองจะเห็นว่า มีค่าเบี่ยงเบนใกล้เคียงกันแสดงว่า มีความคิดเห็นต่อประเด็นที่ประเมินในระดับที่ใกล้เคียงกัน (S.D. = 0.03 - 0.21) รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้สอน ผู้เรียนและผู้ปกครองที่มีต่อด้านปัจจัยนำเข้าของหลักสูตรฯ

รายการประเมิน	ความคิดเห็นด้านปัจจัยนำเข้า						ระดับ ความ คิดเห็น
	1	2	3	4	$\bar{X}$	S.D.	
1. ความพร้อมของผู้สอนสายสามัญ	4.13	4.21	4.18	3.95	4.12	0.12	มาก
2. ความพร้อมของผู้สอนสายศาสนา	4.16	4.18	3.95	3.96	4.06	0.12	มาก
3. ความพร้อมของผู้บริหาร	4.25	4.32	3.98	3.88	4.11	0.21	มาก
4. ความพร้อมของผู้เรียน	3.98	4.10	4.12	3.98	4.05	0.08	มาก

ตารางที่ 3 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความคิดเห็นด้านปัจจัยนำเข้า						ระดับ ความ คิดเห็น
	1	2	3	4	$\bar{X}$	S.D.	
5. ความพร้อมของทรัพยากรทางการเรียนการสอน	3.85	3.92	3.92	3.89	3.90	0.03	มาก
6. ความเหมาะสมของวัสดุทัศนศึกษาค้นคว้า	4.22	4.34	3.98	4.11	4.16	0.15	มาก
7. ความเหมาะสมของพันธกิจหลักสูตร	4.25	4.18	4.16	4.13	4.18	0.05	มาก
8. ความเหมาะสมของเป้าหมายหลักสูตร	4.24	4.31	4.28	4.24	4.27	0.03	มาก
9. ความเหมาะสมของจุดมุ่งหมายหลักสูตร	4.38	4.28	4.38	3.98	4.26	0.19	มาก
10. ความเหมาะสมของโครงสร้างหลักสูตร	4.18	4.26	4.19	3.97	4.15	0.13	มาก
11. ความเหมาะสมของรายวิชาอิสลามศึกษาที่กำหนดในกลุ่มสาระต่าง ๆ ของหลักสูตร	4.14	4.35	4.25	3.88	4.16	0.20	มาก
12. ความเหมาะสมของรายวิชาสามัญที่กำหนดในกลุ่มสาระต่าง ๆ ของหลักสูตร	4.19	4.26	4.34	3.97	4.19	0.16	มาก
13. ความเหมาะสมของโครงสร้างรายวิชาอิสลามศึกษา	4.26	4.31	4.28	4.22	4.27	0.04	มาก
14. ความเหมาะสมของโครงสร้างรายวิชาสามัญ	4.31	4.37	4.28	4.13	4.27	0.10	มาก
15. ความเหมาะสมของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	4.24	4.24	4.18	4.16	4.21	0.04	มาก
เฉลี่ย	4.19	4.24	4.16	4.03	4.16	0.09	มาก

หมายเหตุ 1 = ผู้บริหาร 2 = ผู้สอน 3 = นักเรียน และ 4 = ผู้ปกครอง

3. ผลการประเมินหลักสูตรด้านกระบวนการ (Process) พบว่า ระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้สอน ผู้เรียน และผู้ปกครองที่มีต่อด้านกระบวนการของหลักสูตรอยู่ในระดับมากทุกรายการ เมื่อพิจารณาทางด้านพบว่า ด้านที่มีความเห็นด้วยมากที่สุด คือ ความสอดคล้องของการจัดการเรียนรู้กับหลักการและแนวทางอิสลาม (ค่าเฉลี่ย = 4.39) รองลงมาคือ ความเหมาะสมของการเตรียมการใช้หลักสูตร (ค่าเฉลี่ย = 4.38) และความเหมาะสมของการจบ/สำเร็จการศึกษา (ค่าเฉลี่ย = 4.35) และความเหมาะสมของการดำเนินการใช้หลักสูตร/จัดการเรียนการสอน (ค่าเฉลี่ย = 4.34) และเมื่อพิจารณาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้สอน ผู้เรียน และผู้ปกครอง จะเห็นว่า มีค่าเบี่ยงเบนใกล้เคียงกันแสดงว่า มีความเห็นต่อประเด็นที่ประเมินในระดับที่ใกล้เคียงกัน (S.D. = 0.03 - 0.11) รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้สอน ผู้เรียนและผู้ปกครองที่มีต่อด้านกระบวนการของหลักสูตรฯ

รายการประเมินด้านกระบวนการ	ความคิดเห็นด้านกระบวนการ						ระดับ ความ คิดเห็น
	1	2	3	4	$\bar{X}$	S.D.	
1. ความเหมาะสมของการเตรียม การใช้หลักสูตร	4.42	4.35	4.31	4.43	4.38	0.06	มาก
2. ความเหมาะสมของการดำเนินการใช้หลักสูตร/จัดการเรียนการสอน	4.44	4.42	4.26	4.22	4.34	0.11	มาก
3. ความเหมาะสมของการนิเทศติดตามการใช้หลักสูตร	4.26	4.13	4.33	4.18	4.23	0.09	มาก
4. ความเหมาะสมของการวัดประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	4.34	4.26	4.12	4.23	4.24	0.09	มาก
5. ความเหมาะสมของการวัดประเมินหลักสูตร	4.42	4.39	4.18	4.28	4.32	0.11	มาก
6. ความเหมาะสมของการจบ/สำเร็จการศึกษา	4.51	4.48	4.29	4.12	4.35	0.18	มาก
7. ความสอดคล้องของการจัดการเรียนรู้กับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	4.36	4.24	4.21	4.17	4.25	0.08	มาก
8. ความสอดคล้องของการจัดการเรียนรู้กับคำอธิบายรายวิชา	4.25	4.32	4.26	4.16	4.25	0.07	มาก
9. ความสอดคล้องของการจัดการเรียนรู้กับพัฒนาการของผู้เรียน	4.32	4.36	4.32	4.28	4.32	0.03	มาก
10. ความสอดคล้องของการจัดการเรียนรู้กับหลักการและแนวทางอิสลาม	4.44	4.46	4.35	4.32	4.39	0.07	มาก
เฉลี่ย	4.38	4.34	4.26	4.24	4.30	0.09	มาก

หมายเหตุ 1 = ผู้บริหาร 2 = ผู้สอน 3 = นักเรียน และ 4 = ผู้ปกครอง

4. ผลการประเมินหลักสูตรด้านผลผลิต (Product) พบว่า ระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้สอน ผู้เรียน และผู้ปกครองที่มีต่อด้านผลผลิตของหลักสูตรอยู่ในระดับมากทุกรายการ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีความเห็นด้วยมากที่สุด คือ ความพึงพอใจต่อการยอมรับจากชุมชน (ค่าเฉลี่ย = 4.65) ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาอยู่ในระดับมาก คือ ความพึงพอใจต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียนด้านความรู้ตามศาสตร์อิสลามศึกษา (ค่าเฉลี่ย = 4.46) ความพึงพอใจต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน (ค่าเฉลี่ย = 4.46) ความพึงพอใจต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (ค่าเฉลี่ย = 4.45) และเมื่อพิจารณาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้สอน ผู้เรียน และผู้ปกครอง จะเห็นว่า มีค่าเบี่ยงเบนใกล้เคียงกันแสดงว่า มีความคิดเห็นต่อประเด็นที่ประเมินในระดับที่ใกล้เคียงกัน (S.D. = 0.03 - 0.17) รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้สอน ผู้เรียนและผู้ปกครองที่มีต่อด้านกระบวนการของหลักสูตร

รายการประเมินด้านผลผลิตและผลลัพธ์	ความคิดเห็นด้านผลผลิต/ผลลัพธ์						ระดับ ความ คิดเห็น
	1	2	3	4	$\bar{X}$	S.D.	
1. ความพึงพอใจต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียนด้านความรู้ตามศาสตร์อิสลามศึกษา	4.52	4.33	4.49	4.51	4.46	0.09	มาก
2. ความพึงพอใจต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียนด้านความรู้ตามศาสตร์สายสามัญ	4.46	4.25	4.38	4.47	4.39	0.10	มาก
3. ความพึงพอใจต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียนด้านทักษะความสามารถตามศาสตร์อิสลามศึกษา	4.42	4.28	4.44	4.46	4.40	0.08	มาก
4. ความพึงพอใจต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียนด้านทักษะความสามารถตามศาสตร์สายสามัญ	4.48	4.38	4.34	4.23	4.36	0.10	มาก
5. ความพึงพอใจต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน	4.51	4.53	4.42	4.36	4.46	0.08	มาก
6. ความพึงพอใจต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551	4.42	4.46	4.45	4.48	4.45	0.03	มาก
7. ความพึงพอใจต่อด้านสมรรถนะที่สำคัญด้านอิสลามศึกษา	4.47	4.23	4.62	4.36	4.42	0.17	มาก
8. ความพึงพอใจต่อด้านสมรรถนะที่สำคัญในศตวรรษที่ 21/สายสามัญ	4.44	4.52	4.38	4.18	4.38	0.15	มาก
9. ความพึงพอใจต่อความมีชื่อเสียงและรางวัลและเกียรติยศที่ผู้เรียนได้รับ	4.26	4.44	4.19	4.35	4.31	0.11	มาก
10. ความพึงพอใจต่อการยอมรับจากชุมชน	4.72	4.65	4.58	4.65	4.65	0.06	มาก
เฉลี่ย	4.47	4.43	4.41	4.41	4.43	0.10	มาก

หมายเหตุ 1 = ผู้บริหาร (n = 5) 2 = ผู้สอน (n = 70) 3 = นักเรียน (n = 100) และ 4 = ผู้ปกครอง (100)

5. สรุปผลการประเมินหลักสูตรตามรูปแบบ CIPP model พบว่า ระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้สอน ผู้เรียน และผู้ปกครองที่มีต่อระบบของหลักสูตรอยู่ในระดับมากทุกรายการโดยภาพรวมพบว่า มีความเห็นด้วยในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.26) เมื่อพิจารณารายด้านจะเห็นว่า ด้านที่ของผู้บริหาร ผู้สอน ผู้เรียน และผู้ปกครองเห็นด้วยมากที่สุด ได้แก่ ด้านผลผลิตและผลลัพธ์ (ค่าเฉลี่ย = 4.43) รองลงมา คือ ด้านกระบวนการ (ค่าเฉลี่ย = 4.30) และด้านปัจจัยนำเข้า (ค่าเฉลี่ย = 4.16) และเมื่อพิจารณาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้สอน ผู้เรียน และผู้ปกครอง จะเห็นว่า มีค่าเบี่ยงเบนใกล้เคียงกันแสดงว่า มีความคิดเห็นต่อประเด็นที่ประเมินในระดับที่ใกล้เคียงกัน (S.D. = 0.09 - 0.11) รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้สอน ผู้เรียนและผู้ปกครองที่มีต่อระบบของหลักสูตร

รายการประเมิน	ความคิดเห็น						ระดับความคิดเห็น
	1	2	3	4	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านบริบท	4.07	4.19	-	-	4.13	0.11	
2. ด้านปัจจัยนำเข้า	4.19	4.24	4.16	4.03	4.16	0.09	มาก
3. ด้านกระบวนการ	4.38	4.34	4.26	4.24	4.30	0.09	มาก
4. ด้านผลผลิตและผลลัพธ์	4.47	4.43	4.41	4.41	4.43	0.10	มาก
เฉลี่ย	4.28	4.30	4.28	4.23	4.26	0.10	มาก

หมายเหตุ 1 = ผู้บริหาร (n = 5) 2 = ผู้สอน (n = 70) 3 = นักเรียน (n = 100) และ 4 = ผู้ปกครอง (100)

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการประเมินหลักสูตรโดยภาพรวมของระบบหลักสูตรทุกด้านที่พบว่า มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนได้กำหนดรูปแบบและแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรแบบบูรณาการไว้อย่างชัดเจนและสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการประเมินและสะท้อนปัญหาการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง ทำให้ได้แนวทางในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้มีส่วนได้เสีย และนำผลที่ได้จากการประเมินไปแก้ไขปัญหอย่างจริงจัง ด้วยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย สอดคล้องกับ Dhanapala (2021) ที่กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรเป็นวงจรที่ประกอบด้วย การวางแผน การออกแบบ การทดลอง การปรับปรุง และการประเมินผลอย่างไม่มีที่สิ้นสุด และการพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียนเริ่มต้นจากการศึกษาความต้องการจำเป็นและปัญหาที่เกิดขึ้นและลงมือแก้ไขอย่างจริงจัง สอดคล้องกับ Thongpanit (2018) ที่ว่า ข้อมูลของการประเมินผลหลักสูตรทำให้ทราบเป้าหมายแนวทาง และขอบเขตในการดำเนินการจัดการศึกษาของโรงเรียน

นอกจากนี้ยังใช้การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียจนโรงเรียนได้รับการคัดเลือกให้เป็นต้นแบบในการใช้หลักสูตรบูรณาการที่พัฒนาขึ้น และจากผลการประเมินรายด้านของระบบหลักสูตรที่พบว่า ด้านผลผลิตและผลลัพธ์เป็นด้านที่ผู้บริหาร ผู้สอน นักเรียน และผู้ปกครองมีความเห็นด้วยต่อด้านนี้สูงสุด แสดงถึงความพึงพอใจต่อผลผลิตและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนพัฒนาหลักสูตรตามปัญหาที่เกิดขึ้นจริงและเป็นปัญหาที่จำเป็นต้องแก้ไข สอดคล้องกับกับ (Kaewmee *et al.*, (2018) ที่ได้มีการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการบูรณาการมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ 2 หลักสูตรในการจัดการเรียนรูพบว่า สภาพปัญหาในการดำเนินการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่มีอยู่ในปัจจุบันนั้นจะประสบปัญหาเรื่องการใช้เวลาเรียนที่มากกว่าโรงเรียนทั่วไป โดยผลของการแก้ไขปัญหาเน้นที่ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน และมีการดำเนินการโดยมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย สอดคล้องกับการจัดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (Ministry of Education, 2010) ที่ระบุว่า การพัฒนาหลักสูตรจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่คาดหวังได้ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งระดับชาติ ชุมชน ครอบครัว และบุคคลต้องร่วมมือกันทำงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องในการวางแผนดำเนินการ ส่งเสริมสนับสนุนตรวจสอบ ตลอดจนปรับปรุงแก้ไข เพื่อพัฒนาเยาวชนของชาติไปสู่คุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ นอกจากนี้โรงเรียนได้กำหนดรูปแบบและแนวทางการพัฒนาหลักสูตร สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560 และหลักสูตรอิสลามศึกษา พุทธศักราช 2546 มาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย จุดหมายของหลักสูตร เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษา และเป็นข้อมูลให้ผู้เกี่ยวข้องทราบถึงความตั้งใจของโรงเรียนที่จะพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามวิสัยทัศน์ พันธกิจที่กำหนด และโรงเรียนมีเป้าหมายในการกำหนดเป็นแผนพัฒนาโรงเรียน แผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการ ที่เป็นแนวทางในการดำเนินงานให้กับบุคลากรในหน่วยงานได้ทำการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ มีจุดมุ่งหมายการปฏิบัติงานที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ส่งผลให้โรงเรียนมีหลักสูตรสถานศึกษาที่เหมาะสม

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การประเมินหลักสูตรแบบบูรณาการในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามโดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPP model กรณีศึกษาโรงเรียนต้นตันหยง อำเภอรือเสาะจังหวัดนราธิวาส ใช้การสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้มีส่วนได้เสียของหลักสูตร ได้แก่ ผู้บริหาร ผู้สอน นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน รวม 470 คน ที่ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย ผลการวิจัยปรากฏว่า ผู้บริหาร ผู้สอน ผู้เรียน และผู้ปกครองมีความเห็นด้วยต่อระบบของหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ทั้งด้านผลผลิต กระบวนการ

ปัจจัยนำเข้า และด้านบริบทของหลักสูตร โดยด้านที่เห็นด้วยมากที่สุด คือ ด้านผลผลิต ซึ่งแสดงให้เห็นว่า หลักสูตรแบบบูรณาการในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่โรงเรียนต้นตันหยงพัฒนาขึ้น สามารถนำไปใช้เพื่อแก้ปัญหาการสำเร็จการศึกษาของวิชาสายสามัญและรายวิชาอิสลามศึกษาที่เกิดขึ้นในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามได้จริง โดยการนำผลการประเมินไปใช้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่า ก่อนนำหลักสูตรไปใช้โรงเรียนควรมีการอบรมสร้างความเข้าใจกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย รวมทั้งผู้มีส่วนได้เสียในการใช้หลักสูตรของโรงเรียนให้เห็นความสำคัญและเข้าใจตรงกัน ทั้งเรื่องโครงสร้างเนื้อหา โครงสร้างเวลาเรียนของหลักสูตร แนวทางในการนำไปประยุกต์ใช้ การวัดประเมินผล และประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียน เพื่อสามารถร่วมมือกันดำเนินการให้เกิดความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยก่อนใช้หลักสูตรควรมีการศึกษาและเตรียมความพร้อม ความต้องการจำเป็นของผู้สอนและผู้เรียนให้พร้อมสำหรับการขับเคลื่อนหลักสูตรไปสู่จุดมุ่งหมายของหลักสูตร นอกจากนี้ควรให้ความสำคัญกับการใช้สื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยและเป็นมิตรกับผู้เรียน รวมถึงควรมีแผนการประเมินหลักสูตรทั้งระบบ ทั้งในระหว่างใช้และหลังใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ที่มอบทุนอุดหนุนแก่ผู้วิจัยเพื่อดำเนินการวิจัยในเรื่องที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมืออย่างดียิ่ง

เอกสารอ้างอิง

- Arab University Alumni Association in Thailand. (Trans.). (2020). *The Qur'an* [Thai translation]. King Fahd Complex for the Printing of the Holy Qur'an. (Original work published ca. 7th century)
- Dhanapala, R. M. (2021). Triangular framework for curriculum development in the education sector. *Open Access Library Journal*, 8(e7490), 1-10. <https://doi.org/10.4236/oalib.1107490>
- Kaewmee, S., Sathapornwachana, S. & Chattupornpong, S. (2018). Administration toward excellence of Islamic private schools under the office of private education commission during the next decade. *Journal of MCU Buddhapanya Review*, 3(2), 171-182. (in Thai)
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Education and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Likert, R. (1967). *The human organization: Its management and value*. New York: McGraw-Hill
- Ministry of Education. (2010). *Basic education core curriculum, B.E. 2008*. (3rd edition). Bangkok: Chumchum printing house. Agricultural cooperative of Thailand limited. (in Thai)
- Thongpanit, P. (2018). The development of NPU model: for encourages development of curriculum and learning management innovation. *Silpakorn Educational Research Journal*, 10(1), 61-71. (in Thai)
- Tontanyong School. (2014). *Curriculum for Tontanyong school, Rueso Subdistrict, Rueso District, Narathiwat Province 96150* (3rd revised edition). Office of Private Education, Rueso District, Narathiwat Province. (in Thai)
- Watanasuntorn, K. (2008). *Application of Stufflebeam's CIPP model for educational project evaluation*. *Suranaree Journal of Social Science*, 2(1), 67-83. (in Thai)